

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА ЮРІЯ БУГАЯ»**

**НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ
І МОЛОДИХ УЧЕНИХ МНТУ**

СТУДЕНТСЬКА РАДА МНТУ

**КАФЕДРА ЮНЕСКО
«ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В ОСВІТІ»**

***II Міжнародна студентська
науково-практична конференція***

**ВИЩА ОСВІТА – СТУДЕНТСЬКА НАУКА –
СУЧАСНЕ СУСПІЛЬСТВО: НАПРЯМИ РОЗВИТКУ**

20 квітня 2018 року

Київ – 2018

Гладкий В.В. Корупція як найбільш руйнівна зброя // Вища освіта – студентська наука – сучасне суспільство: напрями розвитку: матеріали II Міжнар. студ. наук.-практ. конф. (м. Київ, 20 квітня 2018 р.). Київ: Вид-во МНТУ ім. академіка Ю. Бугая, 2018. DOI: 10.5281/zenodo.1226654.

В'ячеслав Гладкий, магістр права, магістрант II-го р.н.
кафедри психології Навчально-наукового інституту міжнародних відносин та
соціальних наук
(Україна, м. Київ)

КОРУПЦІЯ ЯК НАЙБІЛЬШ РУЙНІВНА ЗБРОЯ

Корупція – це феномен, обумовлений антисуспільною діяльністю людини, рівень і динаміку поширення якого у державі виявити практично неможливо, адже корупція здійснюється у різних формах, що постійно еволюціонують, модифікуються, а також у різних масштабах, відтінках [див., напр.: 1, с. 4001–4009; 2]. Утім, попри багатоманітність проявів корупції, розглядуваний феномен завжди визначається однією особливістю – невідповідним поєднанням приватного інтересу із публічним.

На сьогоднішній день Україна залишається однією з найбільш корумпованих держав світу, посівши у 2017 р. (разом із Сьєрра-Леоне, М'янмою, Іраном та Гамбією) 130 місце у рейтингу сприйняття корупції *Transparency International*. В той же час у меншій мірі поширена невідповідність поєднання приватного інтересу із публічним у таких державах як Азербайджан, Казахстан і Молдова, котрі у цьому рейтингу посіли 122 місце, Вірменія – 107, Білорусь та Грузія – 68 і 46 відповідно, Латвія та Литва – 40 і 38 відповідно, Польща – 36, а Нова Зеландія – 1. Все це вказує на те, що сьогочасна реалізація державної антикорупційної політики в Україні залишається неефективною, пронизаною стійкими корупційними зв'язками. Як відомо, розгул корупції та злочинності в Україні загалом досить часто офіційно виправдовуються численними кризовими явищами в державі, а щонайперше – проведенням антитерористичної операції (далі – АТО) на території невіддільної від нас Донецької та Луганської областей України. Поряд із тим, численні свідчення про факти корупції в оборонній сфері держави, а також різні корупційні схеми, пов'язані із наявністю в Україні непідконтрольних Уряду територій (товарообіг, перетинання межі між відповідними територіями, наркотрафік, потоки зброї тощо), свідчать про зовсім інше – не кризові явища обумовили розгул корупції в державі, а ці кризові явища є наслідком масштабної корупції в нашій країні. Поширення неприпустимих сепаратистських ідей та здійснення АТО, «Кримська криза», зубожіння населення та розширення й поглиблення структури андеркласу тощо – лише посилює деструктивний вплив корупції та є забезпечувальними умовами для її нормального існування в державі, яку вона вже тривалий час знищує.

Проте, такий ефект корупція має не лише в Україні. Звернемо увагу на те, що завершення Холодної війни стало початком періоду жахливого хаосу у багатьох державах світу, в котрих, як зазначає австралійський вчений ад'юнкт-проф. Дж. Макфарлан (John McFarlane), добре врядування було замінено анархією (держави колишнього СРСР і колишньої Югославії), міжобщинна гармонія була зруйнована міжетнічними конфліктами й актами геноциду (Руанда та Боснія), соціальну рівновагу було спотворено різким зростанням рівня безробіття та зубожіння (Індонезія та Сальвадор), релігійними та культурними

розколами, що призвели до жорстокого насильства (Алжир та Індія) тощо [3, с. 131–132]. Між тим, наголосимо, що і закінчення Холодної війни, і окремі перераховані негативні наслідки її завершення досить тісно пов'язані із корупцією – вони обумовлені нею та/або ж нею посилені. Більш того, руйнівний вплив корупції проявляється не лише у дестабілізованих державах (в яких мають місце соціально-економічні, політичні чи інші кризові явища), адже корупція є надзвичайно агресивним економічним злочином, котрий має численні практичні прояви [див. дет.: 1] та паразитарним чином впливає абсолютно на усі уряди, державні органи, підприємства, благодійні організації та громадян по всьому світу. Вчені з цього приводу справедливо наголошують на тому, що здійснення корупції та її наслідки безпосереднім чином загрожують демократії та посилюють нерівність у суспільстві, завдають шкоди економіці, обумовлюють виснажливу неефективність, відвертають грошові кошти від фінансової підтримки та забезпечення основних соціальних послуг [4, с. 51]. З огляду на це не буде перебільшення теза про те, що характер загрози корупції для світу, власне, є аналогічним загрозі ядерної війни, котра була очікуваною у період протистояння США та колишнього СРСР (у період Холодної війни). Означене збалансоване співвідношення наслідків корупції та ядерної війни у жодному разі не є перебільшенням значимості корупції. Руйнівний вплив корупції на якість життя людини, на цілісність та життєздатність існуючого світопорядку не викликає ґрунтовних сумнівів. Попри це, не слід також ігнорувати і роль корупційних мотивів у здійсненні геноцидів, війн, воєнних конфліктів, котрі потенційно можуть бути здійсненими із застосуванням ядерної зброї (з огляду на те, що ядерною зброєю, як відомо, володіють також і досить корумповані держави).

Фактично підтверджує нашу позицію, зокрема, Ф. Хан (Feisal Khan). Розглядаючи поширення корупції у Пакистані, вчений звертає увагу на те, що в академічних колах загальноприйнятою є думка про те, що найбільш небезпечною загрозою для Пакистану є зростаюча сила ісламських фундаменталістів, що кидають виклик її легітимності. Утім, насправді, не зростання ісламського фундаменталізму знесилює пакистанську владу, а постійне знесилювання управлінського потенціалу пакистанської держави дозволяє фундаменталізму оскаржувати легітимність влади. Ця проблема, на думку вченого, суттєво посилена корумпованістю легітимної пакистанської влади [5, с. 219–220].

Таким чином, досвід України та зарубіжних держав (щонайперше нестабільних держав) вказує на те, що неспроможність влади протистояти загрозам держави, щонайперше корупційною зацікавленістю в існуванні цих загроз (про це свідчить, як ми вже зазначали, численні докази корупції в оборонній сфері тощо), робить державу та суспільство безсилими перед деструкційним впливом корупції (тут діє принцип – «найбільш ефективна корупція можлива під час війни та розвалювання держави»), а, відтак, й перед іншими військовими, економічними, соціально-політичними та культурними загрозами існуванню держави та цілісності суспільства. З цього випливає, що руйнівний вплив корупції в державі обумовлений або об'єктивною

неспроможністю політичної влади держави, або ж участю влади в корупційних відносинах вищого рівня.

Використані джерела та література:

1. Гладкий В.В. Проявления коррупции в Восточной Европе // *Traektoriâ Nauki = Path of Science*. 2018. Vol. 4(1). P. 4001–4012. doi: 10.22178/pos.30-5.
2. Гладкий В.В. Об'єктивні прояви пенітенціарної корупції // *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. Вип. 6. doi: 10.5281/zenodo.1202420.
3. McFarlane J. Transnational crime: corruption, crony capitalism and nepotism in the twenty-first century // *Corruption and Anti-Corruption* / P. Larmour, N. Wolanin (ed.). Adelaide: Griffin Press, 2013. P. 131–145. doi: 10.22459/cac.03.2013.08.
4. Fletcher C., Herrmann D. *The Internationalisation of Corruption: Scale, Impact and Countermeasures*. London: Routledge, 2012. 304 p. doi: 10.4324/9781315556611.
5. Khan F. Corruption and the Decline of the State in Pakistan // *Asian Journal of Political Science*. 2007. Iss. 2. P. 219–247. doi: 10.1080/02185370701511644.